

شیوه نامه اندیشگاه سلامت استان

ماده (۱) تعریف ها

۱-۱ اندیشگاه: محلی برای گفتگوی صاحب نظران در باره موضوعات چالش زای اولویت دار برسر راه توسعه پایدار سلامت محور استان. اندیشگاه دانشگاه علوم پزشکی استان نهادی است وابسته به دانشگاه که در پیوند با دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان فعالیت می کند. معاونت امور اجتماعی و دبیرخانه مسئول تامین منابع انسانی، مالی و تدارکاتی مورد نیاز اندیشگاه است.

۱-۲- اندیشه: پیشنهاد فردی صاحب نظر یا دارای تجربه که چون به کار گرفته شود نتیجه ی آن حل مشکلات و مسائل کوچک مرتبط باسلامت، تغییر در روش های منتهی شونده به سلامت مردم و محیط، کمک به توسعه و ارتقای سلامت یا نوعی خلاقیت و نوآوری در نظام سلامت استان خواهد بود. هر اندیشه باید به چند پرسش مهم پاسخ دهد: چه کنیم؟ چرا؟ چگونه؟ برای چه کسانی؟ و پیش نیاز عملی شدن این اندیشه چیست؟

۱-۳- موضوعات اولویت دار: برای دست یافتن به توسعه پایدار و سالم استان، موضوعات چالش زا توسط دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان تعیین و توسط اعضای اندیشگاه اولویت بندی می شود تا همه بتوانند اندیشه های خود را در ارتباط با آنها مطرح سازند و در نشست های اندیشگاه درباره آنها گفتگو و ارائه طریق شود.

۱-۴- گزارش موضوعی: در پایان بحث درباره هر موضوع خاص، گزارشی تنظیم می شود که دست کم موارد زیر را در خود دارد: عنوان موضوع، هدف و تاریخ جلسه یا جلسات مربوط؛ مخاطبان و شرکت کنندگان؛ شواهد و تحلیل وضعیت شامل وضعیت کنونی در قیاس با گذشته و روند آن، نتیجه به دست آمده از گفتگو درباره موضوع مورد بحث و گام های پیش بینی شده برای بعد.

۱-۵- حمایت طلبی: به معنای در میان گذاردن نتایج کار اندیشگاه با سیاست گذاران، توجیه مستدل ضرورت عمل کردن به فکر پیشنهادی و چانه زنی برای (Lobbying) تحت تأثیر قرار دادن روندهای حقوقی، قانون گذاری و نگرش هاست. محقق حمایت طلب، به تبع پشتوانه سازمانی یا علمی و یا نمایندگی جمع خاص، نقش راه گشا یا تسریع کننده (Catalyst) در تغییر را بازی می کند و در این راه از شیوه های زیر کمک می گیرد:

الف- شناسایی سیاست گذاران کلیدی

ب - یافتن موثرترین راه های اثرگذاری

ج - آماده سازی مستندات توجیه

د - چانه زنی (Lobbying) و تبلیغ

ذ - یاری گرفتن از حمایت رسانه ای (رسانه ها، نشر، کنفرانس و ملاقات ها)

ماده (۲) هدف

برقراری ارتباط با صاحبان فرایندهای ناظر بر سلامت در بخش سلامت یا دیگر بخش های توسعه با عنایت به اسناد بالادستی ملی و استانی، اعلام موضوع های اولویت دار که باید درباره آنها اندیشه شود، دریافت اندیشه ها در باره موضوعات اعلام شده، فراهم آوردن فهرستی دسته بندی شده از اندیشه ها، و سرانجام حمایت طلبی برای کاربردی ساختن اندیشه ها.

ماده (۳) ارکان

انديشگاه زير نظر دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان و شوراهای مرتبط به آن کار می کند. مراکز تحقیقاتی دانشگاه بازوی پژوهشی انديشگاه سلامت را تشکیل می دهد. انديشگاه توسط مسئولی که به پیشنهاد دبیرخانه و با حکم رییس دانشگاه یا معاون امور اجتماعی دانشگاه به این سمت گمارده خواهد شد، اداره می شود. مسئول انديشگاه، مسئول دبیرخانه سیاست گذاری سلامت، سه کارشناس علمی برگزیده برای همکاری با انديشگاه و یک مسئول دفتری، اعضای ثابت انديشگاه دانشگاه علوم پزشکی را تشکیل می دهند. جلسات عادی انديشگاه با حضور اعضای ثابت و حسب مورد دعوت شدگان به جلسه تشکیل می شود. انديشگاه با اولویت می بایستی به صورت مجازی فعالیت نماید. در سال نخست فعالیت، انديشگاه با اعلام قبلی موضوع یا موضوع های در اولویت، از همه صاحبان تجربه و فکر در دانشگاه علوم پزشکی و دیگر بخش های توسعه دعوت عام به عمل می آورد تا با حضور در جلسه هم اندیشی انديشگاه اندیشه های خود را در میان گذارند.

ماده (۴) شرح وظایف و اختیارات

۱-۴ - **برقراری ارتباط:** برای برقراری بیشترین ارتباط میان انديشگاه و همه صاحبان اندیشه باید روز و ساعت جلسات هم اندیشی انديشگاه، مکرر به اطلاع همه آنان که در درون بخش یا در دیگر بخش های توسعه آماده نشر اندیشه های خویش اند برسد؛ جلسات هم اندیشی انديشگاه دست کم در نخستین سال فعالیت آن به روی همگان باز باشد، جلسات به نوعی اداره شود که همگان فرصت بیان بیابند؛ و اندیشه ها بدون نقد و ارزیابی در جلسه، به درستی یادداشت شود. باید به همگان اعلام داشت که اولاً توجه به اندیشه های آنان الزاماً نیازمند حضورشان در جلسات انديشگاه نیست و فرستادن نظرات مکتوب نیز همان اثر را خواهد داشت؛ و ثانیاً اندیشه ی طرح شده مراحل را پشت سر می گذارد که الزاماً ممکن است به درجه حمایت طلبی یا کاربردی شدن نرسد. گذشته از اینکه با این شیوه از دست درکاران اجرا نظرخواهی می شود، از انديشگاه انتظار می رود از راه دست زدن به تحقیق و مطالعه مستمر نیز امکان دست یافتن به اندیشه های گره گشا را از دست ندهد. مسئول انديشگاه نسبت به راه اندازی شبکه مجازی و تشکیل جلسات (chat room) در سایت دانشگاه اقدام می نماید

۲-۴ - **دسته بندی اندیشه ها:** اندیشه های پیشنهاد شده به انديشگاه یا آنچه از دیگر راه ها به دست می آید بنا به

طبیعت و پیچیدگی اندیشه در یکی از چهار دسته زیر قرار می گیرد:

ا. اندیشه ای که از آن می توان برای حل مشکلی ملموس استفاده کرد

ب. اندیشه ای که تغییر در روش های جاری را در خود دارد

ت. اندیشه ای که حاصل آن توسعه کلی یا ارتقای سلامت مردم است

ث. اندیشه ای از نوع فکر بکر و نوآور

بسیار خوشایند خواهد بود اگر اندیشه ای نوآور از انديشگاه استان چنان جایگاهی بیابد که نه فقط در استان که در مقیاس کشوری نیز بارقه ای اثر گذار باشد، اما انديشگاه استان الزاماً با پیشنهاد های نوآور و بی سابقه نیست که شناخته می شود، به عبارت دیگر جای غبن نخواهد بود اگر هیچ فکر بکری پیشنهاد نشود اما هر سال ده ها اندیشه ی مقبول، به حل مشکلات، تغییر موثر در روش ها یا توسعه سلامت و رفاه مردم استان بینجامد.

۳-۴ - تدوین شناسنامه: اندیشگاه پس از غربال کردن پیشنهادهای و اندیشه‌ها از نظر اعتبار و امکان پذیری، برای هر اندیشه مقبول شناسنامه ای فراهم می آورد که در آن خاستگاه اندیشه (فرد یا منبع مطالعه)، زمان دست یافتن به اندیشه و کاری که قرار است درباره آن صورت گیرد (قرار گرفتن در اولویت حمایت طلبی، سفارش تحقیق، طرح در جلسات بعدی اتاق،.....) مشخص می شود.

۴-۴ - بازخورد مکتوب: بازخورد مکتوب و درخور به همه اشخاص حقیقی که اندیشه خود را با اندیشگاه در میان گذارده اند می بایست از کارهای ثابت اندیشگاه در برابر صاحبان اندیشه باشد.

۴-۵ - حمایت طلبی برای کاربردی شدن اندیشه: کاربردی کردن اندیشه از وظایف بخشی دیگر در دانشگاه است. از اندیشگاه استان تنها انتظار می رود برای کاربردی شدن نتایج کار خویش، حمایت طلبی کند. اندیشگاه در ساختار برنامه جامع سلامت استان و دبیرخانه سیاست گذاری، نقش مشورتی در تولید اندیشه های خلاق، نوآور و کاربردی دارد و از منظر جایگاه، بازوی فکری دبیرخانه و اعضای کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان را تشکیل می دهد.

ماده (۵) روش اجرا (مراحل انجام کار)

پیش بینی می شود اندیشگاه دو نوع جلسه داشته باشد:

- اول، جلسات منظم اعضای ثابت اتاق که هر دو هفته یک بار در محل اندیشگاه تشکیل می شود؛
  - دوم، جلسات هم اندیشی برای کسب اندیشه های پیشنهادی که با دعوت عام از همه ی صاحبان اندیشه و دست درکاران اجرایی شکل می گیرد. جلسات هم اندیشی ممکن است در سال اول فعالیت اتاق هر سه ماه یک بار و در سال های بعدی با تواتر کمتر - مثلا هر شش ماه - برگزار شود.
- در همه جلسات، رعایت اصول برگزاری جلسات موثر (داشتن آمادگی کافی، تنظیم دانش پایه ی مرتبط با موضوع، داشتن هدف مشخص و اداره منطقی جلسه و رعایت نوبت و زمان) ضرورت دارد.
- اعضای ثابت اتاق در نخستین جلسات خود موضوعات زیر را در دستور کار قرار می دهند و در باره آنها تصمیم روشن می گیرند:

- شیوه امکان سنجی و معیارهای اولویت بندی اندیشه ها،
- روال تعیین تکلیف اندیشه ها،
- شیوه و فرم تدوین شناسنامه اندیشه،
- شیوه تحلیل ذینفعان هر اندیشه،
- روش مدون دست یافتن به اندیشه ها (از اشخاص و از متون)،
- شیوه تهیه بانک اطلاعاتی از اندیشه ها، شیوه بازخورد دادن به اشخاص حقیقی ارائه کننده اندیشه،
- روش شناسایی خبرگان و شیوه دعوت از آنان برای حضور در جلسات،
- معیارها و چارچوب ارجاع موضوع به شورای تحقیقات نظام سلامت استان،
- روال تدوین برنامه حمایت طلبی برای اندیشه های مقبول،
- شیوه اجرای حمایت طلبی تا دست یافتن به نتیجه،
- روال ارزیابی و مستند ساختن نتایج حاصل از کاربرد هر اندیشه در عمل،

- جزئیات شیوه تشکیل جلسات عادی و جلسات هم اندیشی،
- تدوین گزارش جلسات،
- تنظیم گزارش های موضوعی،
- شکل و محتوای گزارش سالانه اندیشگاه و همچنین شیوه پرداخت حق حضور در جلسه،
- حق نظردهی یا اندیشه پردازی،
- حق بهره وری معنوی و مادی و روش قانونمند تشویق اندیشه پردازان .
- شکل گیری و گردش کار اندیشگاه استان به شرح زیر پیش بینی می شود :
- ۱- دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان، رییس و کارشناسان و مسئول دفتری اندیشگاه را برای صدور حکم به رییس دانشگاه یا معاون امور اجتماعی دانشگاه پیشنهاد می کند.
- ۲- دبیرخانه ، مقدمات تشکیل جلسات اندیشگاه را فراهم می آورد.
- ۳- نخستین جلسات اندیشگاه به تنظیم کارها و تعیین گردش کار و استانداردها (یادشده در ماده ۶) اختصاص می یابد.
- ۴- همزمان با نخستین جلسات اندیشگاه، دبیرخانه فهرست موضوع های اولویت دار و چالش زا را که دستمایه کار اندیشگاه خواهد بود تنظیم می کند و در اختیار رییس اندیشگاه قرار می دهد.
- ۵- انتظار می رود اندیشگاه پس از شکل گیری و گرفتن تصمیم های کلی، با برگزاری نخستین جلسه هم اندیشی و اعلام چند موضوع چالش زای در اولویت از همگان برای همفکری و همکاری با اندیشگاه و اعلام نظرات خود دعوت کند.
- ۶- رییس اندیشگاه در هر جلسه یکی از موضوعات چالش زا را در دستور بحث قرار میدهد تا با نظر اعضای ثابت و احيانا خبرگان دعوت شده به جلسه در باره آن گفتگو و تعیین تکلیف شود (کفایت بحث و تصمیم به تهیه گزارش موضوعی، ضرورت ادامه گفتگو در نشست بعدی اندیشگاه، تقسیم کار برای بررسی بیشتر و گردآوری شواهد، ارجاع به مراکز تحقیقاتی).
- آنچه به شواری تحقیقات نظام سلامت استان ارجاع می شود با درخواست صریح و بدون ابهام همراه خواهد بود و نتیجه پس از پایان کار به صورت گزارش تحقیق به اندیشگاه اعلام می شود.
- ۷- دسته بندی و اولویت گذاری اندیشه هایی که شرکت کنندگان در جلسات هم اندیشی مطرح می کنند یا اندیشه هایی که ممکن است به صورت مکتوب از صاحبان نظر دریافت شود با نظر رییس اندیشگاه و با تقسیم کار در میان اعضای ثابت صورت می گیرد.
- ۸- فرایند حمایت طلبی برای اندیشه های پذیرفته شده اندیشگاه توسط رییس اندیشگاه یا با تقسیم کار در میان اعضای آن پی گیری می شود.
- ۹- مطالعه برای گردآوری شواهد و تهیه گزارش های موضوعی و گزارش سالانه از راه تقسیم کار در میان اعضای ثابت اندیشگاه میسر خواهد شد.

ماده (۶) نظارت و ارزشیابی

نظارت بر کار اندیشگاه با دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان است که رییس آن عضو ثابت اندیشگاه خواهد بود . همزمان با تنظیم گزارش سالانه اندیشگاه ، کار آن بر پایه نظم تشکیل جلسات عادی و هم اندیشی، میزان اثر خبرگان خاص دعوت شده به جلسات، میزان اقبال کارشناسان و مدیران و خبرگان دانشگاه و دیگر بخش های توسعه به همکاری با اندیشگاه، و اثر حمایت طلبی اندیشگاه برای کاربردی ساختن اندیشه ها و نتایج آن توسط دبیرخانه ارزیابی می شود . پویایی و کاربردی شدن مصوبات کارگروه و احساس تعلق اندیشه وران و کارآفرینان استان به مدیریت توسعه سلامت استان از جمله نتایج ارزشیابی خواهد بود.

این شیوه نامه در شش ماده و یک تبصره در مورخ   به تصویب هیأت رئیسه دانشگاه و در تاریخ   به تصویب کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان رسیده است و بازبینی آن با پیشنهاد مشترک رییس اندیشگاه و رییس دبیرخانه و تصویب هیأت رئیسه دانشگاه و سپس تصویب کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان امکان پذیر خواهد بود.